

PATVIRTINTA
Nacionalinės švietimo agentūros
direktoriaus 2020 m. d.
įsakymu Nr.

MOKYMŲ PROGRAMOS FORMA

1. Programos teikėjas

VšĮ Tyrimų ir mokymų centras

2. Programos rengėjas / autorius

Olivija Saranienė, Asta Malčiauskienė

3. Programos pavadinimas

Mokyklų įsivertinimo sistemos konsultantų mokymų programa

4. Programos anotacija

Bendrojo ugdymo (toliau tekste – BU) mokyklos veiklos kokybės garantavimas ir gerinimas yra vienas iš esminių Lietuvos Respublikos švietimo politikos prioritetų. Valstybinėje švietimo 2013 – 2022 metų strategijoje numatyta būtinybė stiprinti duomenų analize ir įsivertinimu grįstą švietimo kokybės kultūrą ir siekti tokio pedagoginių bendruomenių lygio, kai jų daugumą sudaro apmąstantys, nuolat tobulėjantys ir rezultatyviai dirbantys profesionalūs mokytojai. Įsivertinimo procesai skatina mokyklų bendruomenes pažvelgti į save iš šalies, giliau, išryškinti, kiek konkrečiai mokykla padeda kiekvienam mokiniui siekti asmeninės pažangos ir brandos. Pagal gautus rezultatus mokyklos gali tobulinti savo veiklos ir viso ugdymo proceso kokybę.

Mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo sistema apima organizacijos veiklos kokybės įsivertinimo procesą, kokybės kultūrą, veiklos kokybės įsivertinimo metodiką, tiesioginę internetinę įsivertinimo sistemą, instrumentus, įsivertinimo proceso metu gautų duomenų panaudojimą veiklos kokybei tobulinti bei konsultacinio pobūdžio švietimo pagalbą mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo aspektu.

Įsivertinimas mokyklų bendruomenėse yra veiksmingas metodas, padedantis mokytojams mokytiis vieniems iš kitų, vertinti savo ir kolegų tiesioginį darbą – pamoką, reflektuoti patirtį ir ją dalintis, diegiant gerosios patirties elementus į ugdymo procesą idant gerėtų mokinių mokymosi pasiekimai. Mokyklos veiklos įsivertinimas, kaip vienas iš švietimo kokybės gerinimo aspektų apibrėžtas LR Švietimo įstatymo pakeitimo įstatyme (2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281; Žin., 2011-03-31, Nr. 38-1804). Esminis įsivertinimo tikslas – mokyklos kaip organizacijos ir kiekvieno mokinio pažanga.

Tačiau Valstybinėje švietimo 2013–2022 metų strategijoje pažymima, kad labai silpnai išplėtotą kokybės kultūrą visais švietimo lygmenimis. Todėl reikia plėtoti tokią kultūrą, kai tyrimai, vertinimai yra nukreipiami į tai, kad atsirastų įrodymais, patirtimi ir žinojimu grįsta lyderystė, nuolatinis tobulinimas ir aukštos kokybės siekis. Valstybinio audito ataskaitoje „Švietimo stebėseną“ akcentuojama nepakankamas kokybės užtikrinimas. Ataskaitoje teigiama, kad „švietimo stebėsenoje dalyvaujančių institucijų veikla stebėsenos srityje planuojama ir koordinuojama nepakankamai, todėl jos nevykdo visų priskirtų švietimo stebėsenos funkcijų“. Auditorių

rekomendacijose numatyta „Įpareigoti bendrojo ugdymo mokyklų savininko teises ir pareigas įgyvendinančias institucijas kartu su mokyklomis parengti ugdymo kokybės gerinimo planus, naudojant išorinio mokyklų veiklos kokybės vertinimo duomenis ir/arba standartizuotų mokinių pasiekimų vertinimų ir tyrimų rezultatus“. Audito išvalgos patvirtinamos ir EBPO ekspertų leidinyje „Šalių švietimo politikos apžvalgos. Švietimas Lietuvoje“: „strateginiu lygmeniu patikslinti ir padidinti su veiklos rezultatais susijusius lūkesčius, suderinti išteklius siekdama geresnių veiklos rezultatų, stiprinti veiklos rezultatų stebėseną ir kokybės užtikrinimą ir didinti institucijų pajėgumą geresniems veiklos rezultatams pasiekti. Į tokį tobulėjimą reikėtų orientuotis visuose švietimo sistemos sektoriuose“. Siekiant sustiprinti mokyklų veiklos kokybę svarbiu veiksniu tampa mokyklų įsivertinimo kultūros plėtojimas ir palaikymas.

Šia programa siekiama parengti mokyklų įsivertinimo sistemos konsultantus, kurie teiks švietimo pagalbą, konsultacijas, kaip organizuoti ir vykdyti mokyklos veiklos kokybės įsivertinimą, naudotis įsivertinimo instrumentais, tiesioginėje internetinėje įsivertinimo sistemoje atlikti mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų), mokytojų apklausas, analizuoti, interpretuoti gautus duomenis, naudotis jais priimant sprendimus dėl mokyklos veiklos tobulinimo ir pažangos.

48 akademinį valandų dviejų modulių mokymo programa apima dviejų tikslinių grupių (BU mokyklų įsivertinimo konsultantų ir neformaliojo vaikų švietimo (toliau tekste – NVŠ) mokyklų (teikėjų) įsivertinimo sistemos konsultantų) tematiką. Bendroji teorinė programos dalis apima abiem moduliams svarbias kokybės filosofijos, kokybės kultūros plėtojimo, veiklos kokybės įsivertinimo proceso organizacijoje, tiesioginės internetinės įsivertinimo sistemos naudojimo įsivertinimo procese, duomenų analizės ir interpretavimo, konsultantų konsultavimo gebėjimų tematikas.

Pirmasis programos modulis orientuotas į 175 BU mokyklų įsivertinimo konsultantų parengimą pagal šio tipo mokyklų įsivertinimo proceso specifiką ir Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. V-267 „Dėl Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodikos patvirtinimo“ (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/4ee6e9e0fc9911e5bf4ee4a6d3cdb874>). Modulio dalyviai rengiami šiai funkcijai atlikti – konsultuoti BU mokyklas veiklos kokybės įsivertinimo proceso mokykloje, darbo su tiesiogine internetine įsivertinimo sistema (<https://iqesonline.lt>), apklausų atlikimo, gautų duomenų analizės ir interpretavimo, jų panaudojimo organizacijos veiklai tobulinti klausimais.

Antrasis programos modulis orientuotas į 25 NVŠ mokyklų (teikėjų) įsivertinimo konsultantų parengimą pagal šio tipo mokyklų (teikėjų) įsivertinimo proceso specifiką ir Neformaliojo vaikų švietimo ir jo teikėjų veiklos kokybės užtikrinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. V-342 „Dėl Neformaliojo vaikų švietimo ir jo teikėjų veiklos kokybės užtikrinimo metodikos patvirtinimo“ (<https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c6c8dbe2519511e98bc2ba0c0453c004?jfwid=q8i88lp51>). Modulio dalyviai rengiami šiai funkcijai atlikti – konsultuoti NVŠ mokyklas (teikėjus) veiklos kokybės įsivertinimo proceso mokykloje, darbo su tiesiogine internetine įsivertinimo sistema (<https://iqesonline.lt>), apklausų atlikimo, gautų duomenų analizės ir interpretavimo, jų panaudojimo organizacijos veiklai tobulinti klausimais.

Programos dalyviai atnaujins ir pagilins pokyčių valdymo, tyrinėjimo, mokėjimo mokytis, kritinio mąstymo, bendradarbiavimo, konsultavimo(si) kompetencijas. Programoje numatyti mokymų turinį ir uždavinius atitinkantys, suaugusiųjų ugdymui tinkantys aktyvaus mokymosi metodai, kiekvienoje mokymų dalyje numatyti vertinimo ir įsivertinimo įrankiai, refleksijos būdai. 60 procentų mokymų programos orientuota į praktinę veiklą, gerosios praktikos pavyzdžių bei rekomendacijų analizę (individualų, grupinį, savarankišką darbą su dalyviais ar jų grupėmis ir kt.).

Įgyvendinę programą dalyviai įgis ar išplėtos bendrąsias (bendravimo ir bendradarbiavimo,

komunikacinę ir informacijos valdymo, kritinio mąstymo, reflektavimo ir mokymosi mokytis, duomenų analizavimo ir interpretavimo, konsultavimo(si) kompetencijas, pasidalins geriausia praktine patirtimi bei diegs švietimo įstaigose **įsivertinimo kultūrą**. Tikėtina, kad **programos įgyvendinimas, sistemingas įsivertinimo ir vertinimo kultūros diegimas, padės įtvirtinti kokybės siekio ciklą, tobulinant švietimo įstaigų veiklą.**

Mokymų programa parengta atsižvelgiant į Geros mokyklos koncepciją, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl Geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“ (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/46675970a82611e59010bea026bdb259?jfwid=umouqfycs>), Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. V-267 „Dėl Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodikos patvirtinimo“ (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/4ee6e9e0fc9911e5bf4ee4a6d3cdb874>), Neformaliojo vaikų švietimo koncepciją, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-2695 „Dėl Neformaliojo vaikų švietimo koncepcijos patvirtinimo“ su pakeitimais (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.269178?jfwid=15vmh95xb5>), Neformaliojo vaikų švietimo ir jo teikėjų veiklos kokybės užtikrinimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. V-342 „Dėl Neformaliojo vaikų švietimo ir jo teikėjų veiklos kokybės užtikrinimo metodikos patvirtinimo“ (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c6c8dbe2519511e98bc2ba0c0453c004?jfwid=q8i88lp51>).

Rengiant programą remtasi Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-1194 „Dėl Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašo patvirtinimo“; Mokytojo profesijos kompetencijos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-54 „Dėl Mokytojo profesijos kompetencijos aprašo patvirtinimo“; Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gegužės 30 d. įsakymu Nr. V-899 „Dėl Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo koncepcijos tvirtinimo“.

5. Programos tikslas

Parengti BU mokyklų/ NVŠ mokyklų (teikėjų) įsivertinimo sistemos konsultantus, gebančius teikti švietimo pagalbą, konsultacijas, kaip organizuoti ir vykdyti mokyklos veiklos kokybės įsivertinimą, naudotis įsivertinimo instrumentais, analizuoti, interpretuoti gautus duomenis, naudotis jais priimančiais sprendimus dėl mokyklos veiklos tobulinimo ir pažangos.

6. Programos uždaviniai

- Išsiaiškinti švietimo kokybės sampratą ir BU mokyklos/ NVŠ mokyklos (teikėjo) veiklos kokybės įsivertinimo procesą
- Išanalizuoti BU mokyklos/ NVŠ mokyklos (teikėjo) veiklos kokybės įsivertinimo metodiką ir rodiklių sistemą
- Gebėti naudoti tiesioginę internetinę įsivertinimo sistemą (<https://iqesonline.lt>), apklausų atlikimo, gautų duomenų analizės ir interpretavimo, jų panaudojimo organizacijos veiklai tobulinti klausimais.

- Plėtoti konsultavimo gebėjimus.
- Ugdyti pozityvias nuostatas į BU mokyklų/ NVŠ mokyklų (teikėjo) veiklos įsivertinimą ir išorinį vertinimą, skatinančias BU mokyklos/ NVŠ mokyklos (teikėjo) veiklos tobulinimą.

7. Programos turinys (temos)

7.1. *I modulio - BU mokyklų įsivertinimo konsultantų programos turinys:*

Eil. Nr.	Tema	Teorija (akad. val.)	Praktika (akad. val.)	Refleksija (akad. val.)
1.	Programos pristatymas: tikslai, uždaviniai, struktūra, turinys, laukiamas rezultatas	0,5		
2.	Kokybės kultūra. Švietimo kokybės samprata. BU mokyklos veiklos kokybės įšivertinimą reglamentuojantys teisės aktai ir jų analizė. Praktika: dokumentų analizė pagal schemą-klausimyną.	1,5	1	
3.	Mokyklos veiklos kokybės įšivertinimo metodika ir rodiklių sistema. Praktika: rodiklių sistemos ir turinio analizė. Išvalgos. Diskusija. Grįžtamasis ryšys.	1	3	0,5
4.	Mokyklos veiklos kokybės įšivertinimo procesas: organizavimas ir vykdymas. Praktika: įšivertinimo proceso planavimas. Atvejų analizė. Diskusija.	2	2	
5.	Tiesioginė internetinė įšivertinimo sistema: struktūra, turinys, galimybės. Praktinės veiklos atliekamos https://iqesonline.lt sistemoje – sistemos turinio ir galimybių analizė.	1	2	0,5
6.	Mokinių, jų tėvų (globėjų), mokytojų tiesioginių apklausų organizavimas. Praktinės veiklos atliekamos https://iqesonline.lt sistemoje – klausimynų tėvams, mokytojams, mokiniams rengimas, apklausų organizavimas.	2	4,5	0,5
7.	Mokyklos veiklos kokybės įšivertinimo procesas: kiti duomenų rinkimo metodai. Praktinės veiklos atliekamos https://iqesonline.lt sistemoje – darbo su klausimynais tęsinys. Interviu, focus grupių rengimo išbandymas. Diskusija.	3	4	0,5
8.	Įšivertinimo metu surinktų duomenų analizė, interpretavimas ir panaudojimas mokyklos veiklai tobulinti Praktinės veiklos atliekamos https://iqesonline.lt sistemoje – ataskaitų skaitymo ir analizės pratybos. Sistemos teikiamų galimybių veiklai tobulinti analizė. Atvejo analizė.	3	4	0,5
9.	Konsultanto gebėjimai ir konsultavimo technika. Praktika: klausymasis ir klausinėjimas. Veiklos kokybės įšivertinimo probleminių klausimų analizė.	2	4	0,5
10	Individualios konsultacijos		4,5	
Iš viso:			48	5

8. Tikėtina (-os) kompetencija (-os), kurią (-ias) įgis Programą baigęs asmuo, mokymo(si) metodai, valandos, įgytų kompetencijų įvertinimo būdai

Kompetencijų sritis	Kompetencijos	Mokymo(si) metodai	Valandos	Įgytų kompetencijų įvertinimo būdai
<i>8.1. Bendrojo ugdymo mokyklų įsivertinimo konsultantų programa:</i>				
Bendrosios kompetencijos	Bendravimo ir bendradarbiavimo, komunikacinę ir informacijos valdymo, kritinio mąstymo, reflektavimo ir mokymosi mokyti, duomenų analizavimo ir interpretavimo, konsultavimo(si)	Atvejų analizė, problemų sprendimu pagrįstas mokymasis, įtraukianti paskaita, diskusija, ugdomasis konsultavimas, savianalizė, diskusija, darbas tiesioginėje internetinėje įsivertinimo sistemoje (https://iqesonline.lt), refleksija. <i>Mokymo(si) metodai aprašyti Lektorių medžiagos taikymo rekomendacijose.</i>	48	Dalyvių pasisakymai, namų darbų, grupės darbų pristatymai, darbų tiesioginėje internetinėje įsivertinimo sistemoje (https://iqesonline.lt) pristatymai ir analizavimas.
<i>8.2. Neformaliojo vaikų švietimo mokyklų (teikėjų) įsivertinimo konsultantų programa:</i>				
Bendrosios kompetencijos	Bendravimo ir bendradarbiavimo, komunikacinę ir informacijos valdymo, kritinio mąstymo, reflektavimo ir mokymosi mokyti, duomenų analizavimo ir interpretavimo, konsultavimo(si)	Atvejų analizė, problemų sprendimu pagrįstas mokymasis, įtraukianti paskaita, diskusija, ugdomasis konsultavimas, savianalizė, diskusija, darbas tiesioginėje internetinėje įsivertinimo sistemoje (https://iqesonline.lt), refleksija. <i>Mokymo(si) metodai aprašyti Lektorių medžiagos taikymo rekomendacijose.</i>	48	Dalyvių pasisakymai, namų darbų, grupės darbų pristatymai, darbų tiesioginėje internetinėje įsivertinimo sistemoje (https://iqesonline.lt) pristatymai ir analizavimas.

9. Programos lektoriai

1. Asta Malčiauskienė
2. dr. Romas Prakapas
3. Olivija Saranienė
4. dr. Jūratė Valuckienė
5. Viktorija Vilūnienė
6. Mindaugas Breiva

10. Programos dalyviai (tikslinės grupės ir planuojamas dalyvių skaičius)

Įsivertinimo konsultantų programoje dalyvaus 200 dalyvių (175 BU mokyklų įsivertinimo konsultantai, 25 NVŠ mokyklų (teikėjų) įsivertinimo konsultantai). Mokymų trukmė vienam programos dalyviui - 48 ak. val.

Mokymų tikslinė grupė – mokyklų darbuotojai, koordinuojantys įsivertinimo procesą mokykloje (pavyzdžiui, BU/NVŠ mokyklos direktorių pavaduotojai ugdymui, įsivertinimo grupių pirmininkai, mokytojai, dalyvaujantys įsivertinimo procese), savivaldybių administracijų, švietimo pagalbos institucijų darbuotojai, kuruojantys mokyklų įsivertinimo procesą.

11. Programai rengti naudojama medžiaga (metodiniai ruošiniai, techninės priemonės, literatūros šaltiniai ir kt.). **Internetiniai šaltiniai paskutinį kartą tikrinti 2020 m. birželio 12 – 13 d.**

1. Bakanauskienė, I. Vadybiniai sprendimai: priėmimas ir įgyvendinimas. – Kaunas, Vytauto Didžiojo universiteto leidykla, 2013.
2. Block P. Nepriekaištingas konsultavimas. – Vilnius, 2013.
3. Chomentauskas G., Butvilas T., Dereškevičiūtė, E. Grįžtamojo ryšio tyrimo dėl neformaliojo vaikų švietimo teikėjų veiklos kokybės išorinių vertinimų ataskaita. – Internetė: <http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2018/06/Grįžtamojo-ryšio-tyrimo-dėl.pdf>
4. Gera mokykla: nuo geros prie geresnės. Metodinės rekomendacijos planuojant ir organizuojant mokyklos įsivertinimą. – Internetė: <http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2017/12/Leidiny-1.pdf>
5. Geros mokyklos koncepcija. – Internetė: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f2f65120a7bb11e5be7fbc3f919a1ebe>
6. Hayes, J. The theory and practice of change management. – Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2010.
7. Kaip organizuojamas neformalusis mokinių švietimas? Valstybinio audito ataskaita. – Internetė: <https://www.google.lt/search?source=hp&ei=G7vmXLPDLsLBmwWapIXoCg&q=kaip+organizuojamas+neformalusis+vai%C5%B3+%C5%A1vietimas>
8. Kalvaitis A. Duomenų rinkimas vidaus auditui? Tai visai neskauda. – Vilnius, 2007
9. Kaner S. Grupinio sprendimų priėmimo vadovas fasilitatoriams. – Vilnius, 2018.
10. Kvalifikacinių reikalavimų valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovams aprašas. – Internetė: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.403446>
11. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas. – Internetė: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.1480/etrgtBmRoD>
12. Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika. – Internetė: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/4ee6e9e0fc9911e5bf4ee4a6d3cdb874>
13. Mokytojo profesijos kompetencijos aprašas. – Internetė: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.291726>
14. Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija. – Internetė: <https://www.smm.lt/uploads/documents/svietimas/neformalus%20ugdymas/KONCEPCIJA%202012%2003%2029%20isak%20Nr.%20V-554.pdf>
15. Neformaliojo vaikų švietimo ir jo teikėjų veiklos kokybės užtikrinimo metodika. – Internetė: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c6c8dbe2519511e98bc2ba0c0453c004?jfwid=q8i88lp51>
16. Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo koncepcija. – Internetė: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.425929>
17. Piliponytė J. Duomenų rinkimas, apdorojimas ir analizė mokykloje. – Vilnius, 2007

18. Rupšienė L. Kokybinio tyrimo duomenų rinkimo metodologija. – Klaipėda, 2007
19. Saranienė O. Neformaliojo vaikų švietimo teikėjų veiklos kokybės išorinis vertinimas: pirmosios patirtys, įžvalgos ir rezultatai. – Internetė: <http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2018/08/O.-Saranienė-NVŠ-teikėjų-veiklos-kokybės-išorinis-vertinimas.-Pirmosios-patirtys-ižvalgos-ir-rezultatai.pdf>
20. Šalių švietimo politikos apžvalgos. Švietimas Lietuvoje. – Internetė: <https://www.sac.smm.lt/wp-content/uploads/2018/01/Svietimas-Lietuvoje-EBPO.pdf>
21. Šimanskienė, L. Darnus vadovavimas. – Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2013.
22. Tiesioginė internetinė įsivertinimo platforma IQESonline Lietuva. – Internetė: <https://iqesonline.lt/>

Programos rengėjai

Olivija Saranienė

(parašas)

Asta Malčiauskienė